

方剂词

คำศัพท์ตำรับยาจีน

สอนโดย อ.อาภาภรณ์ พุดเอก

สาขาวิชาการแพทย์แผนจีน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

配伍 การจัดยาพร้อม หรือยากลุ่ม

单行

ตัวยาเดี่ยว

相须

เสริมฤทธิ์กัน

相使

เสริมฤทธิ์ฝ่ายเดียว

相畏

ถูกข่ม

十九畏歌

相杀

ลดพิษหรือกำจัดพิษ

相恶

ลดทอนฤทธิ์

相反

ให้ผลตรงข้าม

十八反歌

主药 君药

ตัวยาลูก

辅药 臣药

ตัวยาสเสริม

佐药

ตัวยาช่วย

使药

ตัวยานำพา

解表剂 ตำรับยารักษาอาการภายนอก

辛温解表剂

ตำรับยารักษาอาการภายนอกที่มีรสเผ็ดอุ่น

辛凉解表剂

ตำรับยารักษาอาการภายนอกที่มีรสเผ็ดเย็น

扶正解表剂

ตำรับยาเสริมภูมิคุ้มกันและขับเหงื่อ

泻下剂 ตำรับยาถ่าย

寒下剂

ตำรับยาถ่ายขับความร้อน

温下剂

ตำรับยาถ่ายเสริมความอบอุ่น

润下剂

ตำรับยาถ่ายเพิ่มความชุ่มชื้นให้ระบบขับถ่าย

逐水剂

ตำรับยาถ่ายอย่างแรง ขับความชื้น

攻补兼施剂

ตำรับยาระบายเพิ่มความแข็งแรงของลำไส้

和解剂 ตำรับยาปรับให้สมดุล

和解少阳剂

ตำรับยาปรับเส้าหยางให้สมดุล

调和肝脾剂

ตำรับยาปรับตับและม้ามให้สมดุล

调和肠胃剂

ตำรับยาปรับกระเพาะอาหารและลำไส้ให้สมดุล

清热剂 ตำรับยาระบายความร้อน

清气分热剂

ตำรับยาระบายความร้อนในระดับที่

清营凉血剂

ตำรับยาระบายความร้อนในระดับหยิ่งซี่ และเลือด

气血两清剂

ตำรับยาระบายความร้อนในระดับซี่และระดับเลือด

清热解毒剂

ตำรับยาระบายความร้อนบรรเทาพิษไข้

清脏腑热剂

ตำรับยาระบายความร้อนที่อวัยวะภายใน

清虚热剂

ตำรับยาลดไข้จากอินพร่อง

清暑益气剂

ตำรับยาลดไข้จากอาการเป็นลมเพราะแพ้แดด และเสริมซี่

温里剂 ตำรับยาให้ความอบอุ่นภายในร่างกาย

温中祛寒剂

ตำรับยาขจัดความเย็น อุ่นจึ่งเจียว(ม้ามและกระเพาะอาหาร)

回阳救逆剂

ตำรับยาฟื้นคืนหยางชี

温经散寒剂

ตำรับยาสลายความเย็น อุ่นเส้นลมปราณ

补益剂 ต่ำรับยาบำรุง

补气剂

ต่ำรับยาบำรุงชี

气血双补剂

ต่ำรับยาบำรุงทั้งชีและเลือด

补血剂

ต่ำรับยาบำรุงเลือด

补阴剂

ต่ำรับยาบำรุงอิน

阴阳双补剂

ต่ำรับยาบำรุงทั้งอินและหยาง

补阳剂

ต่ำรับยาบำรุงหยาง

固涩剂 ตำรับยาสมาน

固表止汗剂

ตำรับยาเสริมภูมิคุ้มกันด้านทานของผิวหนังนอก ระวังเหงื่อ

敛肺止咳剂

ตำรับยาสมานปอด ระวังอาการไอ

涩肠固脱剂

ตำรับยาสมานลำไส้ กระชับระบบขับถ่าย

涩精正遗剂

ตำรับยาเหนี่ยวรั้งการหลั่งน้ำอสุจิและปัสสาวะ

固崩止带剂

ตำรับยาระวังการตกขาว และประจำเดือนมามาก

安神剂 ตำรับยากล่อมจิตประสาท

重镇安神剂

ตำรับยาช่วยควบคุมจิตประสาทให้สงบเป็นปกติ บรรเทาอาการชักหรือช็อค

滋养安神剂

ตำรับยาบำรุงหัวใจ ช่วยให้นอนหลับ

งอนงอนไม่หลับ

开窍剂 ตำรับยาเปิดทวาร

凉开剂

ตำรับยาเปิดทวารประเภทยาเย็น

温开剂

ตำรับยาเปิดทวารประเภทยาอุ่น

理气剂 ตำรับยาปรับการไหลเวียนของชีภายในร่างกาย

行气剂

ตำรับยาช่วยให้การไหลเวียนของชีภายในร่างกายดีขึ้น

降气剂

ตำรับยาปรับให้ชีลงสู่เบื้องล่าง

理血剂 ตำรับยารักษาความผิดปกติของระบบเลือด

活血祛瘀剂

ตำรับยาช่วยให้เลือดไหลเวียนและสลายเลือดคั่ง

止血剂

ตำรับยาห้ามเลือด

治风剂 ตำรับยาบรรเทาอาการลม

疏散外风剂

ตำรับยาขับเป่าลมภายนอก

平熄内风剂

ตำรับยาสงบลมภายใน

治燥剂 ตำรับยารักษาอาการแห้งขาดความชุ่มชื้น

轻宜外燥剂

ตำรับยารักษาอาการแห้งภายนอกที่ออกฤทธิ์
กระจายเบาบาง ช่วยการไหลเวียนของชีที่ปอด

滋阴润燥剂

ตำรับยารักษาอาการแห้งภายในด้วยการเพิ่มความ
ชุ่มชื้น เสริมอิน

祛湿剂 ตำรับยาสลายความชื้น

燥湿和胃剂

ตำรับยาสลายความชื้น ปรับสมดุลของกระเพาะอาหาร

清热祛湿剂

ตำรับยาระบายความร้อน สลายความชื้น

利水渗湿剂

ตำรับยาขับปัสสาวะ สลายความชื้น

温化寒湿剂

ตำรับยาให้ความอบอุ่น สลายความชื้น

祛风胜湿剂

ตำรับยาขจัดความชื้น และแก้ปวด

祛痰剂 ตำรับยาขับเสมหะ

燥湿化痰剂

ตำรับยาสลายความชื้น ละลายเสมหะ

清热化痰剂

ตำรับยาขจัดความร้อน ขับเสมหะ

润燥化痰剂

ตำรับยาเพิ่มความชุ่มชื้นให้ปอด ละลายเสมหะ

温化寒痰剂

ตำรับยาอุ่นปอด ขับเสมหะเย็น

化痰熄风剂

ตำรับยาละลายเสมหะ ขับลม

消食剂 ตำรับยาช่วยย่อยอาหาร

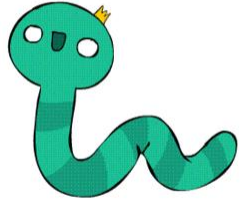
消食化滞剂

ตำรับยาช่วยย่อยอาหาร ขับอาหารตกค้าง

健脾消食剂

ตำรับยาบำรุงม้าม ช่วยย่อยอาหาร

驱虫剂 ตำรับยาถ่ายพยาธิ

涌吐剂 ตำรับยาทำให้อาเจียน

痛疡剂 ตำรับยารักษาแผลฝีหนอง

谢谢